

پیش نویس سند

ریال دیجیتال

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به نام خدا

اصل هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

در جمهوری اسلامی ایران دعوت بخیر، امر بمعروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و **مردم نسبت به دولت**. شرایط و حدود و کیفیت آنرا قانون معین میکند. «والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر»

اصل نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و **هیچ مقامی حق ندارد بنام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادیهای مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.**

نگارندگان این متن بر مبنای وظیفه‌ای که در قبال هموطنان خود بر عهده دارند و با اعتماد به دو اصل فوق در قانون اساسی کشور متبوع و مسکن خود اقدام به نگارش متن حاضر کرده‌اند. نگارندگان متعهدند چیزی جز آنچه بر مبنای دانش خود به صحتش یقین دارند در این متن ذکر نکنند و نیتی جز بهبود حال هموطنانشان که خود را با ایشان هم سرنوشت می‌دانند، در ذهن نپرورانند. مدعی نیستیم که آگاه مطلقیم. ولی بر این باوریم که می‌بایست آنچه تصور می‌کنیم بدان آگاهیم را برای قضاوت در پیشگاه افکار عمومی عرضه کنیم تا انتخابی آگاهانه و ناظر به تمام جوانب صورت پذیرد.

فهرست

۳	مقدمه.....
۴	پول چیست.....
۶	بیتکون چیست.....
۸	چرا بانک های مرکزی به سراغ ارزهای دیجیتال خود رفته اند.....
۱۰	بررسی سند ریال دیجیتال.....
۱۲	بررسی قانونی ریال دیجیتال.....
۱۳	با ریال دیجیتال چه آینده ای در انتظار است.....
۱۴	نتیجه گیری و پیشنهاد.....

مقدمه

پیشنویس سند "ریال دیجیتال" بانک مرکزی را مطالعه کردیم. این سند با بهره گیری از مطالعاتی که در نهادهای مرتبط با بانکداری مرکزی و مشوق اشاعه ی پول دستوری انجام پذیرفته است، نوعی طراحی اولیه از یک پول بانک مرکزی را تصویر می کند. سند مذکور به جای اینکه به "چراپی" لزوم عرضه ی این پول بپردازد، لزوم آن را تا حد زیادی مفروض دانسته یا روابط علت و معلولی را در چارچوبی سوگیرانه به مخاطب ارائه می دهد.

هرچند در سند ریال دیجیتال ساختاری برای اعلام نظر و پیشنهاد در انتها ذکر شده است، بر این باوریم که سوگیری اشتباه بنیادی سند مذکور، در صورت تبعیت از آن باعث می شود نتوانیم کنه موضوع را به خوانندگان منتقل کنیم. لذا تصمیم گرفتیم تصویری بنیادی تر در قالب متن حاضر به عنوان دیدگاهی مخالف با سند ریال دیجیتال به هموطنان عرضه کنیم.

ما بر این باوریم که اصالت با خواست مردم از پول است و نه فناوری. رواج پول سالم در طول تاریخ، حداقل همآیند شکوفایی ملت ها بوده و پی پایه سازی آن پیش درآمد سرکوب، سقوط و انحطاط جوامع از امپراتوری رم، تا خلافت اسلامی، پادشاهی انگلستان، جمهوری وایمار آلمان و حکومت ونزوئلا در همین چندی پیش. علت تمرکز ما بر ماهیت پول به جای فناوری، آثار گسترده ی استفاده از پول سالم در پویایی اجتماعی است. پول سالم منجر به پآگیری نظامی قابل اتکا و صحیح از طریق ایجاد امکان انتشار معتبر اطلاعات نهفته در قیمت در نظام اقتصادی می گردد. به محض آلودگی پول سالم به دستور، که عمدتاً در چاپ پی قید و شرط پول دستوری به منظور برآوردن اهداف سیاسی نمایان می گردد، سیستم اعصاب نظام اقتصادی به ویروسی مهلک آلوده می شود که نتیجه ای جز فساد و تباهی جامعه به بار نخواهد آورد.

خوشبختانه در این نقطه از تاریخ، یک پول سالم و مستقل از هر دست اندازی به نام بیتکون در اختیار بشر قرار گرفته است. حصول درک عمیق از بیتکون آسان نیست. ولی در ازای توجه و زمانی که صرف درک بیتکون خواهیم کرد و مسئولیتی که در خودمختاری زندگی مالی خود از رهگذرش بر عهده خواهیم گرفت، می توانیم آزادی مالی خود را از فساد بنیادی نظام پول دستوری پس بگیریم. بیتکون با در اختیار نهادن یک پول سالم، از ابهام آینده کم می کند، نگرانی مدام از تورم را از بین می برد، افق تصمیم گیری ها را بلندمدت تر می کند، دولت ها را به خدمت مردم به عنوان ولی نعمتان غایب شان بازخواهد گرداند و ایشان را از ماجراجویی های خسارت بار برای ملت ها منع خواهد نمود. بیتکون نوعی از آزادی را به شما اهدا می کند که تا پیش از این تجربه نکرده بودید. ولی این راه با عافیت طلبی و انفعال طی شدنی نیست. تک تک ما می بایست با بیتکون آشنا شویم و منظومه ی فکری و وجودی ارائه شده توسط آن را درک کنیم.

امیدواریم فرزندانمان توانسته باشند در این متن آنچه فهم کرده اند را به صورتی مقبول منتقل کنند. از مسئولینی که این متن را مطالعه می نمایند انتظار داریم در ذهن داشته باشند که این متن از در مخاصمه یا به قصد تشویش نگاشته نشده است و در دل و ذهن فرزندانمان جز بهبود وضع کشور پرورنده نشده است. هرچند که اگر جز این هم برداشت کنند و بر آن اساس اقدام نمایند، فرزندانمان معتقدند هزینه ای که بنا است در این راه پرداخت کنند، دینی است که نسبت به سایر هموطنان بر عهده دارند.

از خوانندگان تقاضا داریم هر سطر این متن را با شک بنگرند و به هیچ چیز جز قضاوت خود اتکا نکنند. همین روش را بر خوانش سند ریال دیجیتال نیز اعمال کنند و خود به جمع بندی شخصی در مورد آنچه هر یک از این دو سند ارائه می کنند دست یابند. تصمیم نهایی با شماست.

پول چیست

پول در طول تاریخ پدیده‌ای برخاسته از تشکیل جوامع، برای ارائه‌ی سه کارکرد اصلی بوده است:

- ۱- ذخیره ارزش.
- ۲- وسیله‌ی مبادله.
- ۳- واحد حساب.

این پدیده‌ی خود ظهور، در ماهیتی متناسب با جغرافیا، فناوری‌های در دسترس و اقتضائات پویای آن جامعه‌ی به خصوص، تبلور می‌یافته است. مهمترین ویژگی‌های ماهیت مذکور که به عنوان پول مورد استفاده قرار می‌گرفته، به شرح زیر است:

- ۱- دوام.
- ۲- قابلیت جا به جایی.
- ۳- قابلیت بخش پذیری.
- ۴- یکسانی.
- ۵- قابلیت شناسایی.
- ۶- عرضه‌ی محدود.

تجمیع این ویژگی‌ها منجر به حصول اطمینان از امکان ارائه‌ی کارکردهای پیش گفته شده و منتج به پذیرش عمومی آن ماهیت به عنوان پول می‌شده است. پولی که به ذات و بدون تضمین، دستور، یا پایش یک ماهیت بیرونی بتواند بهتر از سایر گزینه‌های در دسترس، تمام ویژگی‌های پیش گفته را در اختیار قرار دهد، یک پول سالم نامیده می‌شود. پول سالم هر سه کارکرد پول را به بهترین نحو ایفا نموده و بهترین بافتار قابل اتکا، خدشه ناپذیر، فساد ناپذیر، مستحکم و صحیح برای تناظر ارزش، با ماهیتی قابل مبادله و همگن، در آن دوره را در اختیار جوامع استفاده کننده از خود قرار می‌دهد.

یک پول سالم، منجر به مانای ثروت تمام آحاد جامعه، فراغت از دغدغه‌های ناشی از فساد ارزش در قالب فرسایش تورمی و ایجاد یک شبکه‌ی بهینه برای انتقال پیام‌های اقتصادی در قالب قیمت بین بخش‌های مختلف نظام اقتصادی و در نتیجه تخصیص بهینه‌ی منابع اقتصادی می‌گردد.

در بخش عمده‌ای از تاریخ تمدن، تا پیش از سال ۲۰۰۹، طلا آن ماهیتی بوده که بیشترین قرابت با ویژگی‌های مورد انتظار در پول سالم را داشته است. سکه‌های طلا در طول تاریخ به عنوان پول متواتر بوده اند و پول کاغذی یا اسکناس، در بدو پیدایش خود، نمایه‌ای از مالکیت مقدار مشخصی از طلا، جهت تسهیل حمل و نقل و حفظ امنیت دارنده‌ی آن بوده است. لذا در بخش عمده‌ای از تاریخ، پول‌های کاغذی حائز اعتبار ذاتی نبوده اند و به سبب تناظرشان با طلا و اعتماد جوامع به نهاد تضمین کننده‌ی این تناظر، اعتبار پولی یافته اند.

به عنوان مثال، هر پوند استرلینگ، واحد پول کشور انگلستان، از سال ۱۷۱۷ تا سال ۱۹۱۴ نماینده‌ی ۷٫۳۱۸ گرم طلای خالص بوده است و هر فرد دارای پوند می‌توانست با تحویل پوند به بانک‌ها، متناظر با آن طلا دریافت کند. جالب است بدانید که در زمان نگارش قانون پولی و بانکی کشورمان نیز، ذیل بند (ب) ماده (۱) قانون مذکور، هر یک ریال برابر ۰٫۱۰۸۰۵۵ گرم طلای خالص قرار داده شده بوده است.

نظر خواننده را در این نقطه، به این مهم جلب می‌کنیم که به علت دشواری نقل و انتقال طلا، افتراقی بین وجود ماهوی پول سالم آن عصر که طلا بوده است، با تجلی آن در جامعه که اسکناس بوده است رخ داده. ماهیت نزد حکومت نگه داری می‌شده و تجلی بین مرد در جریان بوده است. مردم در خصوص حفظ صحت ارتباط بین ماهیت و تجلی به حکومت اعتماد می‌کردند. مهمترین بخش این اعتماد، در این حوزه بوده است که هیچ اسکناسی وجود ندارد که ما به ازای آن مقدار وعده داده شده‌ای طلا وجود نداشته باشد. به عبارت دیگر، افراد جامعه مطمئن بودند که با ارائه به عنوان مثال هر پوند استرلینگ، دقیقاً همان مقدار طلا که ذکر شد را دریافت می‌کنند. در واقع اعتماد، مفهومی بود که شکاف بین ماهیت و تجلی را پر می‌نمود.

لیکن اعتمادی که ابزار فرسایش موقعیت اعتماد کننده در مقابل مرجع مورد اعتماد را به مرجع مذکور واگذار کند، فارغ از علل، محکوم به خیانت است. از سال ۱۹۱۴ تا سال ۱۹۷۱، سلسله‌ای از رویدادها، تصمیمات سیاسی و احکام قهری از سوی حاکمان، به تدریج دسترسی مردم به طلا در مقابل اسکناس را محدود نمود و در نهایت از بین برد. در واقع حکومت‌ها اقدام به جایگزینی ماهیت با آنچه برای پر کردن شکاف بین ماهیت و تجلی استفاده شده بود، نمودند. به خصوص در کشور انگلستان و ایالات متحده، که قدرت‌های غالب دوره‌ی مذکور بودند، اقدامات هدمندی برای جمع‌آوری ذخایر طلا از ملت‌های متبوع و سایر ملل صورت پذیرفت که ذکر دقیق آن از حوصله‌ی این مقال خارج است. خواننده‌ی علاقه مند را به مطالعه‌ی کتاب Fiat Standard از سیف الدین عموص دعوت می‌کنیم که به دقت و تفصیل از طریق مطالعه‌ی اسناد بانک مرکزی انگلستان که به تازگی عمومی شده

اند، به بررسی این گذار پرداخته است. نتیجه آن شد که دیگر اسکناس در دست مردم، تناظری با یک پول سالم، چنان که تعریف شد، نداشت. لذا کنترل بافتار ارزش به صورت مطلق به دست حکام سیاسی افتاد. توجه خواننده را به بخشی از سخنرانی ریچارد نیکسون در ۱۵ آگوست ۱۹۷۱ که نقطه ی پایانی بر پول سالم و شروع رسمی دوره ی پول دستوری در سراسر جهان بود جلب می کنیم:

"... قدرت پول یک کشور بر قدرت اقتصادی آن کشور استوار است و آمریکا با فاصله قدرتمندترین اقتصاد دنیاست. بر این اساس به وزیر خزانه داری دستور داده ام که اقدامات لازم را برای دفاع از دلار در مقابل سوداگران به کار بندد.

به وزیر کانلی (Connally) دستور داده ام که به صورت موقت، قابلیت تبدیل دلار به طلا یا سایر دارائی های ذخیره ای را تعلیق نماید، مگر در مقادیر و شرایطی که به نفع ثبات پولی و منافع ایالات متحده باشد."

این سخنرانی، نقطه ی پایانی بر هرگونه امکان قابلیت تبدیل اسکناس به طلا بود. در واقع محل اعتبار پول کاغذی که پول سالم (طلا) پشتوانه ی آن بود، به امری انتزاعی (قدرت اقتصادی) منتقل شد و هرگونه قابلیت پایش عینی این تناظر نیز از دست رفت. در نتیجه مرجع تصمیم گیری در خصوص برآوردن ویژگی های پول که تضمین کننده ی صحت آن است، از مردم به حاکمان منتقل شد و تناظر قابل پایش اسکناس در گردش با همان پایه ی انتزاعی و غیر صحیح هم از دست رفت. آنچه حاصل شد، این بود که حکومت ها در جایگاهی تکینه و انحصاری برای تعیین، ایجاد و توزیع پول قرار گرفتند. تا پیش از این سلسله از رویدادها، آنچه می بایست کمیت پول در جریان را تعیین می نمود، قیود طبیعی، فیزیکی و فناورانه در استخراج طلا بود. بخش اعظم جوامع مختلف به سبب تجربیات خود به این اجماع رسیده بودند که طلا به واسطه ی دوام و محدودیت استخراج، بهترین بافتار برآزش ارزش را به دست می دهد. میزان طلای در دسترس، بر خلاف پول دستوری، تابع نظر، استنتاج، تصمیم یا دستور هیچ شخص یا نهادی نبود.

این چنین شد که پولی که پس از سال ۱۹۷۱ در دست مردم قرار گرفت را پول دستوری نامیدند. پولی که خودظهور نیست و رسمیت و پذیرشش نه از ویژگی های پولی و انتخاب جوامع، که به واسطه ی قدرت حاکمیت، ناشی از توانایی اعمال خشونت بر مردم حاصل می شود. این پول هرچند خودظهور نبود، لیکن به خوبی قابل جهت دهی به سمت منافع منظومه ی فکری ای بود که از آن بهره می جست. ادبیات اقتصادی ایجاد شده حول سازوکار پول دستوری در پنجاه سال گذشته، از آبشخور رانت توزیع شده جهت حفظ وضع موجود در نهادهای دانشگاهی وابسته به حکومت ها تغذیه نمودند. این نحله ی فکری وابسته، منجر به ایجاد ادبیاتی پرطمطراق، غیر علمی، غیر تجربی و بی اساس برای پنهان سازی یک فریب بنیادی و سفیدشویی نقصان های برخاسته از اشاعه ی پول دستوری به صورت مقتضیاتی ازلی و ابدی شد که به پشتیبانی دست اندازی بانک های مرکزی در بافتار ارزش، تحت نام "سیاست های پولی" پرداخت.

به واسطه ی چنین ادبیاتی، وجود نهادهای مرکزی که به امر طراحی و اعمال "سیاست های پولی" می پردازند، مشروعیت بخشی شد و سعی گردید این پرسش اساسی به حاشیه رانده شود که آیا پولی که قابل دستکاری و اعمال سیاست است، در اساس یک پول سالم است یا خیر؟ با اشاعه ی غفلت از این پرسش اساسی، حکومت ها پول را تبدیل به یک سلاح نمودند. یکی از مهمترین سازوکارهای اثر این سلاح، تورم است.

تورم وسیله ی تأمین مالی حکومت ها از آحاد ملت بدون موافقت و رضایت مردم است. هنگامی که ارتباط پول با یک ماهیت محدود قطع گردد، بازداشتن ناشران پول از تقلب ناممکن خواهد شد. هنگامی که مرجع رسمیت بخشیدن به پول، نه اجماع بر صحت آن، بلکه اعمال خشونت بر مردم باشد، پول به جای یکپارچه سازی و تضمین بهینگی تخصیص منابع اقتصادی، به وسیله ای برای توزیع رانت اقتصادی- سیاسی، ایجاد اختلاف طبقاتی و فرسایش مردم تبدیل می گردد.

شایان توجه است که موضوع دست اندازی حکام در بافتار ارزش یا پول، امری محدود به دوره ی پول دستوری نیست. کاهش میزان طلا در سکه های رایج، یکی از منابع تأمین مالی حکام در طول تاریخ بوده است. چنین رذالتی عمدتاً از سوی حکام بدنامی بروز می کرده که سرآغاز سقوط سلسله ی خود بوده اند. نرون، امپراتور رم، هنری هشتم پادشاه انگلستان و عبیدالله ابن زیاد والی اموی کوفه، از زمره کسانی بودند که اقدام به ایجاد غش در سکه های مورد ضرب خود و تحمیل تورم به مردم نمودند.

توجه خواننده را به این موضوع بنیادی جلب می کنیم که در تمام این رویدادها، نقطه ی شروع سقوط پول از صحتش، افتراق بین ماهیت و تجلی، و نیاز به اعتماد برای پر کردن این فاصله بوده است. یکسان سازی طلا و اندازه گیری آن برای مبادله با طلا دشوار بود. حکومت انحصار ضرب سکه را در اختیار گرفت. حکومت هنگامی که لازم دید، اقدام به کاهش خلوص طلا نمود. حمل و نقل طلا دشوار بود. به کاغذی که نماینده ی طلا بود اعتماد نمودیم و به نوعی این همانی کاذب فرو افتادیم.

ناشرین بعد از مدتی اصل موضوع را از تجلی اش منفک نمودند و پول به کاغذی حکومتی کاهیده شد.

حال چاره چیست؟ پولی که فاقد هرگونه افتراق بین ماهیت و تجلی اش باشد تا هیچ نیازی به یک نهاد مرکزی برای اعتماد به منظور پر کردن این فاصله وجود نداشته باشد. این پول بیتکوین است.

بیتکوین چیست

بیتکوین یک پول سالم دیجیتال با عرضه ی محدود است که برای تضمین صحت، امکان انتقال و اثبات مالکیتش، به هیچ نهاد مرکزی ای نیاز ندارد.

چرا بیتکوین را یک پول محسوب می کنیم؟ و اصولاً چه شد که گمان بردیم بیتکوین می تواند به عنوان پول محسوب شود؟

بیتکوین محصول روندی است که از دهه ۸۰ میلادی برای ایجاد یک پول الکترونیکی توسط افراد مستقل شروع شد. حدود ۳۰ سال بعد، در سال ۲۰۰۹، راه حلی که بدون نیاز به وجود یک نهاد مرکزی، تضمین نماید که کسی قادر به خرج کردن دوباره ی پول دیجیتالش نیست، در قالب بیتکوین پیاده شد. برای حصول چنین اطمینانی، از اصول رمزنگاری و دانش طراحی سیستم های نامتمرکز بهره گرفته شد و در نهایت یک مکانیسم اجماع برای حصول اطمینان از ترتیب تراکنش ها و صحت و همسانی تمام سوابق که در هر نسخه از گره های کامل بیتکوین نگه داری می شوند، به نام اثبات کار یا Proof of Work نتیجه گردید. این نوآوری بی مانند توسط ساتوشی ناکاموتو صورت پذیرفت و با انتشار آن از سوی او به صورت عمومی و رایگان، در ابتدا مورد توجه گروهی از توسعه دهندگان نرم افزار و مهندسی مانند هال فینی قرار گرفت که اقدام به همکاری با ساتوشی ناکاموتو برای گسترش بیتکوین نمودند. لذا بیتکوین یک نرم افزار سری، اسرار آمیز یا بسته نیست. از ابتدا، تا کنون و برای همیشه به صورت آزاد در اختیار همگان قرار دارد و همه می توانند متن آن را مطالعه، بررسی و صحت سنجی نمایند. همانطور که مشاهده نمودید، بیتکوین به قصد اینکه یک پول سالم باشد طراحی شد و تأیید صحت نیل به این هدف هم از سوی تک تک افرادی که به صورت آزادانه آن را در این جایگاه پذیرفتند صورت گرفت. هیچ اجبار و اکراه و دستوری در کار نبوده است. اگر از دیدگاه تمام کسانی که بیتکوین را در قامت پول پذیرفته اند، بیتکوین حائز ویژگی های مورد انتظار نبود، و در ارائه ی این ویژگی ها قدرت، تاب آوری و قابلیت اتکای خود را در طول این سالها به اثبات نمی رساند، در این نقطه از زمان و در این مقال اصولاً در سپهر ذهنی جمعی حضور نمی داشت و در موردش صحبتی نمی کردیم. بیتکوین یک قول موهوم و پوچ در آینده متکی بر اعتماد نیست. بیتکوین یک حقیقت ملموس است که در مقابل تمام تهدیداتی که از زمان پیدایشش بر آن وارد شده پیروز گردیده است.

یکی از بخش های پازل فناوریانه ی بیتکوین، زنجیره ی بلوک یا بلاکچین بوده است که احتمالاً از آن شنیده اید. نگارندگان این متن بر این باورند که تفکیک بخشی از یک منظومه و استفاده از آن خارج از پیوستار منظومه ی نخست، لزوماً امتداد معنایی و انتزاعی آن منظومه نخواهد بود و وجود مستقلی است در دست تفکیک گران که چه بسا بتواند به جنگ با منظومه ی مادر برانگیخته شود. نوآوری اصلی و تحول آفرین بیتکوین در هیچ یک از اجزای آن به صورت منفک و متمرکز قابل جستجو نیست. کالای پولی سالم غیر وابسته به یک نهاد مرکزی، برآیند تمام اجزای منظومه ی بیتکوین است. لیکن بسیاری به قسمتی از بیتکوین که به بلاکچین شهره شد پرداختند و از آن در حوزه های دیگری بهره جستند که هیچ ارتباطی با مقصود غایی بیتکوین نداشته است. نقیصه ای که از این رهگذر بر سپهر فکری برخی از ناظران حادث شد، تصور قرابت مفهومی بیتکوین با موجوداتی چون اتریوم، داج کوین و سایر هزلیات این عرصه بود. بر این نیستیم که به بررسی هزلیات مذکور بپردازیم، لیکن مقام بیتکوین در این بحث به عنوان کالای پولی، هیچ قرابتی با سایر موجوداتی که از بخشی از بیتکوین منفک شدند ندارد. مسلماً هزلیات مذکور می توانند به راحتی عرصه ی قمار، سوداگری و کلاهبرداری قرار گیرند و زمان نیز ثابت کرده است که بیشترین استفاده ی این هزلیات نیز در همین حیطه ها بوده است.

ما در این مجال از اینکه مفتون و مسحور فناوری قرار گیریم حذر می کنیم و سعی بر رجحان کاربرد بشری ابزار بر فناوری به کار برده شده در آن داریم. بدین روی است که قائل به تفکیک بنیادی بین بیتکوین و سایر آنچه به فناوری بلاکچین یا کریپتو شناخته می شود هستیم. آنچه بیتکوین در کنه خود از نظر فنی عرضه می دارد، یک سابقه ی تضمین شده با اصول ریاضی و رمزنگاری، از تولید، انتقال و آخرین وضعیت مالکیت تمام بیتکوین های موجود است که به جای تجمع در یک نقطه یا نهاد، در هر کامپیوتری که نسخه ای از گره کامل آن را در اختیار داشته باشد ذخیره می گردد و به صورت عمومی قابل صحت سنجی است. بدین طریق، بیتکوین بدون اتکا بر یک نهاد مرکزی مانند بانک مرکزی، کالای پولی در اختیار بشر قرار می دهد که فاصله ای بین ماهیت و تجلی آن وجود ندارد و تمام ویژگی هایی که از یک پول سالم مورد انتظار است را عرضه می کند.

- ۱- دوام: تا زمانی که حتی تنها یک نسخه از اطلاعات زنجیره ی بلوک بیتکوین وجود داشته باشد، کل شبکه قابل بازیابی است و بیتکوین شما در دسترستان خواهد بود.
- ۲- قابلیت جا به جایی: شما می توانید بیتکوین خود را در هر زمانی، در هر مکانی، به هر مقدار که مایلید، به هر شخص دیگری که کاربر بیتکوین است انتقال دهید.

- ۳- قابلیت بخش پذیری: هر یک بیتکوبین به ۱۰۰ میلیون ساتوشی قابل تقسیم است. یعنی با قیمت بیتکوبین در روز نگارش این متن، یک ساتوشی ارزشی معادل ۶ تومان دارد. یعنی شما می توانید حتی با ۱۰۰۰ تومان هم صاحب بیتکوبین شوید.
- ۴- یکسانی: بیتکوبین ها یا ساتوشی ها، فرقیشان فقط در مالکیت شان است. ساتوشی شما در اختیار شماست و ساتوشی دیگری در اختیار همان فرد. به جز این تفاوتی با هم ندارند.
- ۵- قابلیت شناسایی: شما می توانید با استفاده از یک کیف پول بیتکوبین، مالکیت خود بر بیتکوبینتان را مشاهده کنید و هرگاه در کیف پول خود تراکنش ورودی ثبت شده ای را مشاهده نمودید، مطمئن شوید که مقداری بیتکوبین واقعی به شما منتقل شده است.
- ۶- عرضه ی محدود: تعداد کل بیتکوبین هایی که وجود خواهند داشت، ۲۱ میلیون است و این مقدار قابل تغییر نیست. در نتیجه بیتکوبین دچار تورم ابدی نمی شود.

به تابعیت از صحت سنجی ویژگی های فوق و مقایسه ی درجه ی اطمینان به تضمین ذاتی برآورده از طراحی بیتکوبین در خصوص این ویژگی ها نسبت به سایر آنچه در این مقطع از تاریخ به پول می شناسیم است که معتقدیم بیتکوبین تنها پول سالم عصر حاضر است.

لیکن بیتکوبین در مقابل آنچه به بشر ارائه می کند، مطالبه نیز می کند. مطالبه ی بیتکوبین آگاهی و هوشیاری تک تک ماست. بیتکوبین توجه می طلبد و آزادی اعطا می کند. در نظام پول دستوری، مسئولیت نگه داری از ارزش را به یک شخص ثالث واگذار می کنیم. مسئولیت حفظ پولی که در بانک سپرده گذاری کرده ایم، بر عهده ما نیست. بر عهده بانک سپرده پذیر، بانک مرکزی و نظام حاکم است. ولی واگذاری این مسئولیت رایگان نیست. هزینه ای که برای این راحتی پرداخت می کنیم، نقصان در اصل امانتی است که واگذارش نموده ایم. در منظومه ی فکری بیتکوبین، آزادی در مقابل مسئولیت پذیری عرضه می شود. شما به عنوان یک شخص مسئول هستید که در مورد بیتکوبین مطالعه کنید و خود را با اصولش آشنا سازید. مسئول هستید که اگر می توانید یک گره کامل بیتکوبین را روی کامپیوتر خود راه اندازی کنید و مطمئن شوید که یک نسخه از اطلاعات بیتکوبین را نگه داری می کنید. مسئول هستید که بدانید در فضای بیتکوبین چه می گذرد، چه تهدیداتی بر آن ناظر است و چه تصمیماتی در حوزه ی توسعه آن گرفته می شود. در مقابل، می توانید اطمینان حاصل کنید که حاصل زمان و عمر خود را در پولی که مورد دست اندازی صاحبان قدرت است ذخیره نکرده اید تا به خسران و تباهی محکوم باشید.

امنیت شبکه ی بیتکوبین توسط اشخاصی مانند شما در گوشه کنار جهان تأمین می شود. شما می توانید با راه اندازی یک گره کامل، به این اشخاص بپیوندید و خود تمام سوابق بیتکوبین را در کامپیوترتان ذخیره و صحت سنجی نمایید. در بیتکوبین لازم نیست و نمی بایست به هیچکس اعتماد کنید. خودتان می توانید و می بایست هر چیزی را صحت سنجی کنید. بیتکوبین کسی را سانسور و تحریم نمی کند. بیتکوبین فرقی بین نژادها، ملیت ها، عقاید و سوگیری های شخصی افراد قائل نیست. بیتکوبین بر ضد تفتیش عقاید و تثبیت کننده ی آزادی های فردی است. بیتکوبین همان پول سالم برآمده از فناوری های در دسترس عصر است که ریشه در ارتباط بین نقاط مختلف جهان دوانده است و مخرج مشتری در اختیار تک تک افراد بشر در هر نقطه ای که باشند قرار می دهد. از سیستان و بلوچستان تا آذربایجان غربی، از خوزستان تا خراسان، از ایران تا پرو و از چین تا ایالات متحده آمریکا، هر فردی قادر به استفاده از بیتکوبین است و می تواند از طریق آن با هر فردی که بخواهد تعامل و معامله نماید. این یعنی یک پیوستار ارزش بین المللی که جریان آزاد اقتصادی، فارغ از جبر سیاسی و جغرافیایی را تضمین نموده و می تواند یک نظام اقتصادی صحیح، با تخصیص بهتر منابع نسبت به نظام دستکاری شده ی پول دستوری ارائه دهد.

در حال حاضر در برهه ای قرار داریم که می توانیم با تحلیل اصول بیتکوبین، به این نتیجه دست یابیم که تبدیلیش به پولی جهان روا محتوم است و بر این باوریم که آگاهی بخشی به احاد مردم در مورد بیتکوبین، تضمین کننده ی آینده ای روشن تر برای هموطنانمان است و می تواند باعث التیام آلام ایشان که بخش اعظمی از آن ریشه در عدم دسترسی به یک پول سالم دارد گردد. لیکن این پنجره تا ابد به رویمان گشوده نیست و هر آینه ممکن است با پذیرش گسترده، همگانی و نهایی بیتکوبین در تمام دنیا، استفاده از این فرصت برای هموطنانمان به غایت دشوار گردد و نتوانیم از ظرفیت های خدادادی موجود در کشورمان برای سهم شدن در این یگانه بافتار جهان روای ارزش بهره جوییم.

به دیدگاه پیشینه گرای خود در مورد بیتکوبین در قامت پول سالم اذعان داریم و در پی پنهان کردن آن نیستیم. مسلماً پیشگاه افکار عمومی پذیرای ساینی خواهد بود که مدعی ارائه ی یک کالای پولی سالم به جامعه با استفاده از هر چیدمانی هستند. لیکن به عنوان نگارندگان متن حاضر، به هیچ پدیدار دیگری که بتواند در تمرکز بر ارائه ی پول سالم با بیتکوبین هموردی کند دست نیافتیم. ضمن تنقید به اصل آزادی بیان که در نگاهمان بیتکوبین یکی از اجزای تسهیل گر تضمین آن در این زمانه است، بر این باوریم که تسری مفهوم کالای پولی با تعریفی که ذکرش رفت، به پدیده هایی که حائز ویژگی های آن نیستند، به قصد تظاهر به شمول، فراگیری و کسب حمایت طرفداران پدیده های پیش گفته، نوعی فریب و نقض غرض خواهد بود که از آن بر حذریم.

آنچه ذکرش رفت، پیام و ارزش غایی بیتکوین است. آگاهییم که نتوانسته ایم به صورت کامل و دقیق این ارزش را تبیین کنیم و نقاط فنی چگونگی ارائه ی این ارزش را به بحث گذاریم. لیکن خود را متعهد می دانیم که به مرور زمان و در تعاملات آینده، به شکافتن این حوزه ها بپردازیم تا هرگونه شک و شبهه جای خود را به اطمینان ناشی از بررسی مستقل از سوی مخاطبانمان دهد.

چرا بانک های مرکزی به سراغ ارزهای دیجیتال خود رفته اند

جواب کوتاه این است: برای مقابله با بیتکوین.

از آنچه ذکرش در بخش های پیش رفت، به تفاوت ماهوی بیتکوین و پول دستوری پی بردیم. بیتکوین به تنهایی می تواند توانایی دخالت نظام سیاسی در بافتار ارزش به منظور فساد آن و تباهی آحاد جامعه را مختل کند. از این رو است که نظام های سیاسی نیز به جنبش افتاده اند و به ناگاه جوشش فناورانه ای را از ایشان که در طول تاریخ ساکنان دائمی قله های رخوت بوده اند شاهدیم.

ابزار اعمال حاکمیت نظام های سیاسی بر بافتار ارزش و پیوستار صحت اقتصادی، بانک های مرکزی اند. دولت های در اقصی نقاط جهان با دستکاری میزان عرضه ی پول، نسبت به اعمال تصمیمات سیاسی خود در نظام اقتصاد اقدام می کنند. قربانیان دائمی چنین دست اندازی هایی نیز همواره ملت ها بوده اند. تا کنون هیچ گاه چنین حریف قدری مانند بیتکوین، برای بازپس گیری سلامت پول در مقابل دولت ها قد برنیافراشته بود که بتواند با ارائه ی یک پول بی نیاز به تضمین خارجی، زمینه ی تفکیک بین حاکمیت و پول را فراهم کند. این یک موقعیت تکینه در تاریخ بشر است.

راهبردی که بانک های مرکزی برای مقابله با بیتکوین برگزیدند، یک جنگ شناختی است که حائز مولفه های زیر می باشد:

- ۱- تظاهر به ازلی و ابدی بودن مشروعیت خودساخته ی پول دستوری.
- ۲- تظاهر به اینکه نظام پول دستوری، گامی تکاملی در سیر پول بوده است.
- ۳- القای اینکه دست اندازی نظام های سیاسی در سلامت پول، اصولاً زمینه ساز رشد اقتصادی بوده است.
- ۴- القای اینکه تورم عامل پویایی اقتصاد است و پول غیر تورمی باعث رکود می گردد.
- ۵- تلاش برای ایجاد جایگاه طبقه بندی زبانی و ذهنی مشتبه که در آن یک نام توصیف گر همزمان بیتکوین و موجودات دیگری است که ذکرشان رفت. از این دست طبقه بندی های مشتبه می توان به کریپتو، رمزارز، رمز دارایی و رمزارزش اشاره نمود.
- ۶- تلاش برای هویت بخشی هماوردانه با بیتکوین به قسمتی از منظومه ی بیتکوین تحت نام بلاکچین و تسری نوعی هرزفکری در این بخش از فناوری بدون توجه به مقصود و محتوای اصلی، برای بهره گیری از آن جهت ایجاد موجودی که دقیقاً ضد هر آن چیزی است که بیتکوین نوید می دهد.
- ۷- انحراف افکار عمومی از مقصود بیتکوین به تجلیات فناورانه ای مثل قراردادهای هوشمند به منظور مشروعیت بخشی به پدیده هایی که قصد دارند برای مبارزه با بیتکوین بر جامعه تحمیل کنند.
- ۸- ایجاد سردرگمی برای جامعه به منظور مشتبه سازی و تخریب تقدم و تاخر ارزشی ابزار، هدف، کارکرد و کاربرد.

نتیجه ی این جنگ شناختی، چیزی است که به اسم ارز دیجیتال بانک مرکزی، رمزارز بانک مرکزی و یا CBDC به جوامع عرضه شده است. این ارز دیجیتال، باز تجلی همان پول ناسالم در یک چارچوب فناوری دیگر است و ارزش افزوده ای مضاف بر آنچه هم اکنون در دسترس جوامع است به همراه نمی آورد. چه آنکه حتی گستره و عمق دست اندازی حکومت ها بر آزادی های مالی آحاد جامعه را افزون خواهد کرد و همین باقی مانده ی اختیارات مردم را نیز از ایشان سلب خواهد نمود.

ارز دیجیتال بانک مرکزی، پولی است که عملاً یگانه مرجع نهایی نگه داری آن، بانک مرکزی است و نیازی به بازیگران دیگری در یک زیست بوم برای پخش و استفاده از آن وجود ندارد. عملاً استفاده کنندگان از ارز دیجیتال بانک مرکزی، مشتری بانک مرکزی هستند، هرچند در ظاهر به بانک های تجاری مراجعه کنند. بیایید ویژگی های پول را در ارز دیجیتال بانک مرکزی ارزیابی کنیم:

- ۱- دوام: اطلاعات ارز دیجیتال بانک مرکزی، در نسخ محدودی وجود دارد که نزد بانک مرکزی و بانک های متولی نگه داری می شوند. با بیتکوین مقایسه کنید که هزاران نسخه از اطلاعاتش در گوشه و کنار جهان در دست افرادی همچون شما ذخیره شده است.
- ۲- قابلیت جا به جایی: زمان جا به جایی، میزانی که مجاز به جا به جایی هستید، مکان انجام تراکنش، مقصدی که می خواهید پولتان را به آن منتقل کنید، همه و همه منوط به تایید بانک مرکزی است. همچنین بانک مرکزی در اساس خواهد توانست مستقلاً نسبت به انجام تراکنش روی پول شما اقدام کند.
- ۳- قابلیت بخش پذیری: قاعدتاً به اندازه ی یک ریال.
- ۴- یکسانی: ریال های دیجیتال یکسانند درست مانند ریال هایی که در اینترنت بانک خود به آن دسترسی دارید.

- ۵- قابلیت شناسایی: احتمالاً از طریق کیف پول تان که عملاً یک کیف پول حضانتی است و اختیار آن را با بانک خود و بانک مرکزی شریکید، می توانید از وجود دارایی خود مطمئن شوید.
- ۶- عرضه ی محدود: مانند ریال، فاقد عرضه ی محدود است و بنا بر صلاحدید نظام سیاسی منتشر شده و منجر به تورم می شود.

با وصف فوق، سوال نخستی که در کالبدشکافی پول دیجیتال بانک مرکزی رخ می نماید، این است که آیا این موجود در اساس پول است یا خیر. البته این سوال فارغ از فناوری به کار رفته، در مورد تمام پول های دستوری رایج نیز پا بر جاست. از نظر نگارندگان، پول دستوری همانطور که شرح داده شد فاقد ویژگی های یک پول سالم است و در مواجهه با یک پول سالم، محکوم به شکست است.

بانک های مرکزی ادعا می کنند که برای مسائلی همچون کمک به فناوری های مالی (فینتک) یا شمول مالی به سمت طراحی پول دیجیتال می روند. نظر خواننده ی آگاه را به این مهم جلب می کنیم که در حال حاضر نیز بخش عمده ی پول رایج در اختیار شما به صورت دیجیتال بوده و در نظام بانکی زنده است. چه کارکردی در زمینه ی فناوری مالی با شمول مد نظر بانک های مرکزی است که در همین وضع موجود قابل پیاده سازی در بستر اپلیکیشن هایی مانند اینترنت بانک یا سایر برنامه هایی از این دست نیست؟ اگر شما هم اکنون برای انجام تراکنش های مالی به شبکه ی اینترنت دسترسی ندارید، با راه اندازی ریال دیجیتال هم تفاوتی در وضعیتتان ایجاد نمی گردد.

بانک های مرکزی مکرراً به موضوع قراردادهای هوشمند در این حوزه اشاره می کنند. نکته ی قرارداد های هوشمند این است که می توانند در فضایی مستقل از حضور و نحوه ی عمل یک نهاد مرکزی، تراکنش هایی را بر مبنای توافقات مشارکت کنندگان در قرارداد که در قالب کدهای کامپیوتری ثبت شده اند به اجرا گذارند. حال آنکه طراحی ارزهای دیجیتال بانک مرکزی و به عنوان مثال ریال دیجیتال، اصولاً یک طراحی متمرکز است که سعی دارد خود را در قالب صورتی عدم تمرکز عرضه نماید. به همین نظام جاری پولی و بانکی در کشورمان توجه نمایید. بانک مرکزی نهاد اصلی این نظام و محل نگه داری یک ترازنامه ی اصلی است که حساب های بانک های تجاری در آن نگه داری می شود. بانک های تجاری عملاً زیرحساب های بانک مرکزی هستند که به ثبت و نگه داری حساب اشخاص می پردازند. در ریال دیجیتال، بانک مرکزی مجدداً صاحب مطلق دفتر اصلی است و نسخه هایی از آن را در اختیار بانک های متولی قرار می دهد. هرگونه ثبت تراکنش در این دفتر هم اجباراً در قالب هر آنچه بانک مرکزی حکم کند ممکن است. مشاهده می کنید که عملاً به جای تمرکز زدایی، تمرکز شدیدتر هم شده است. اینجاست که عمق این جنگ لمس می شود. بانک های مرکزی بخشی از منظومه ی فناوریانه ی بیتکوین را منفک کرده اند و با تردستی، آن را بر ضد هر آنچه بیتکوین ارائه می کند به کار برده اند.

اگر بیتکوین نوید دهنده ی آزادی فردی است، ارز دیجیتال بانک مرکزی موجب تنگ تر شدن یوغ پول ناسالم بر گردن جامعه خواهد شد. اگر بیتکوین ضد سانسور و تحریم است، ارز دیجیتال بانک مرکزی امکان حذف افراد جامعه را از بافتار تعامل اقتصادی به صورت مطلق در اختیار بانک مرکزی و حکومت قرار خواهد داد. اگر بیتکوین باعث وصل شدن ملت ها به واسطه ی تسهیل روابط اقتصادی می شود، ارز دیجیتال بانک مرکزی باعث حصر ملت ها، ایجاد شکاف، سوگیری و مخاصمه خواهد شد. اگر بیتکوین از تک تک ما بیداری، آگاهی و مسئولیت پذیری طلب می کند، ارز دیجیتال بانک مرکزی مشوق غفلت، تبعیت بی چون و چرا و عاقبت طلبی محکوم به زوال و انحطاط است.

آنچه از هموطنان عزیزمان در بانک مرکزی انتظار داریم، اعلام اولویت هایی است که بر اساس قانون پولی و بانک کشور، ذیل ماده (۱۰) قانون مذکور بر عهده ایشان گذارده شده است. مگر نه این است که حسب بند (ب) ماده پیش گفته، یکی از اهداف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حفظ ارزش پول است؟ گمان می کنیم این هدف در طی سالیان به هیچ وجه برآورده نشده است. ایرادی بر هموطنان عزیزمان در بانک مرکزی وارد نیست. این طبیعت پول دستوری است که به ورطه ی بی ارزشی، فساد و تباهی افتاده و جامعه را نیز با خود به قهقرای اضطراب و فروپاشی توری بکشاند. سوال این است که در این برهه که یک پول سالم در سطح بین المللی ظهور نموده است، چرا با بینش ژرف، دوراندیشی و شجاعت در بازگشت به اصول بنیادی، زمینه ی بهره مندی کشورمان را از این فرصت فراهم نسازیم.

درست است که بیتکوین در این زمان هنوز به یک پول جهان روا و همه گیر تبدیل نشده است. لیکن قدرت تحلیل دقیقاً در همین زمان است که به کار می آید. در صورت نهایی شدن و تکمیل این گذار، اصولاً فرصت از دست رفته است. در این مقطع، گزینش راه مبارزه با بیتکوین به جای درک، همراهی و آمادگی برای گذار در ابرانگاره ها، فرصت سوزی و خلاف منافع ملی در میان مدت و بلندمدت است. یک پول سالم قابل توقف یا تحدید نیست. فارغ از قضاوت ها، از سوی مردم پذیرفته خواهد شد. دقیقاً به این علت که برای ارائه ی ارزش خود به هیچ کس یا هیچ چیزی جز خود محتاج نیست.

بررسی سند ریال دیجیتال

همانطور که ذکر شد، علت نپرداختن نعل به نعل به سند ریال دیجیتال، این بود که منظومه ی تحمیلی این سند، خواننده را از پرداختن به موضوع بنیادی پیش رو غافل می کند. سند مذکور موضوعی را در لایه های طراحی مورد بحث قرار می دهد که اساسش مورد مناقشه است. همچنین این سند بدون استفاده از دیدگاه هایی که در خصوص اصل موضوع طرح می شوند، به صورت انحصاری از ارجاعاتی استفاده می کند که به صورت پیشینی هم جهت با مفروضات اساسی تهیه کنندگان سند ریال دیجیتال هستند. سند مذکور سعی نموده چنین القا کند که از آنجا که از منابع مختلف استفاده نموده است، تصویری که ارائه می نماید، تصویری پذیرفته شده، مشروع، مطالعه شده و رایج در جهان است. لیکن نگاهی ساده به ارجاعات این سند به وضوح تعارض منافع فاحشی را آشکار می سازد. در سند "ریال دیجیتال" از ۲۸ ارجاع یا رفرنس استفاده شده است. در جدول زیر، خاستگاه نگارندگان ارجاعات مذکور را بررسی می کنیم:

ردیف ارجاع	نام ارجاع	نهادی که نویسندگان به آن وابسته اند	آیا نهاد مذکور تمرکزگرا است؟	آیا این نهاد با بیتکوین تعارض منافع دارد؟
۱	The rise of digital money	صندوق بین المللی پول	بله	بله
۲	Designing Central Bank Digital Currencies	صندوق بین المللی پول	بله	بله
۳	Assessing the Impact of Central Bank Digital Currency on Private Banks	فدرال رزرو سن لوئیز (بانک مرکزی آمریکا)	بله	بله
۴	E-krona design models: pros, cons and trade-offs	سورگیس ریکسبانک (بانک مرکزی سوئد)	بله	بله
۵	The technology of retail central bank digital currency	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۶	Rise of the Central Bank Digital Currencies: Drivers, Approaches and Technologies	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۷	Central Bank Cryptocurrencies	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۸	Committee on Payments and Market Infrastructures Central bank digital currencies	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۹	A digital Ruble	بانک مرکزی روسیه	بله	بله
۱۰	Central Bank Digital Currency: functional scope, pricing and controls	بانک مرکزی اروپا	بله	بله
۱۱	impending arrival- a sequel to the survey on central bank digital currency	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۱۱	Legal Aspects of Central Bank Digital Currency: Central Bank and Monetary Law Considerations	صندوق بین المللی پول	بله	بله
۱۲	Implications of digital currencies for bank balance sheets and strategy	دیلویت، شرکت حسابداری و مشاور مدیریت.	به طور مستقیم خیر	لزما خیر
۱۳	Central Bank Digital Currency: an innovation in payments	آر.۳. شرکتی است که تکنولوژی ارزشهای دیجیتال بانک مرکزی را تأمین می کند.	به طور مستقیم خیر	بله
۱۴	Discussion Paper: Central Bank Digital Currency, Opportunities, Challenges and Design. Future of Money	بانک مرکزی انگلستان	بله	بله
۱۵	Central bank digital currency	بانک مرکزی کنیا	بله	بله
۱۶	Central bank digital currencies. putting a big idea into practice	بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۱۷	Bank Market Power and Central Bank Digital Currency: Theory and Quantitative Assessment	بانک مرکزی کانادا	بله	بله

ردیف ارجاع	نام ارجاع	نهادهی که نویسندگان به آن وابسته اند	آیا نهاد مذکور تمرکزگرا است؟	آیا این نهاد با بیتکوین تعارض منافع دارد؟
۱۸	Bank Market Power and Central Bank Digital Currency: Theory and Quantitative Assessment	بانک مرکزی کانادا	بله	بله
۱۹	Digital Currencies: A Toolkit for Central Banks. Economic and Financial Analysis	بانک ING هلند. متن در مورد یندی است که مجمع جهانی اقتصاد، معروف به داووس منتشر کرده است.	بله	بله
۲۰	Are Central Bank Digital Currencies (CBDCs) the Money of Tomorrow?	دیلویت، شرکت حسابداری و مشاور مدیریت.	به طور مستقیم خیر	لزما خیر
۲۱	Central bank digital currencies — design principles and balance sheet implication	بانک مرکزی انگلستان	بله	بله
۲۲	Central Bank Digital Currency: Stability and Information	دانشگاه راتجرز (نیوجرسی) و دانشگاه برن (سوئیس). نگارندگان از همکاری مشارکت کنندگان در همایش های بانک مرکزی سوئیس، بانک مرکزی سوئد و بانک مرکزی کانادا تشکر کرده اند.	به طور مستقیم خیر	لزما خیر
۲۳	Central Bank Digital Currency Policy-Maker Toolkit	مجمع اقتصاد جهانی معروف به داووس	بله	بله
۲۴	Broadening narrow money: monetary policy with a central bank digital currency	بانک مرکزی انگلستان و بانک تسویه بین المللی (مرجع کمیته بانکداری بازل)	بله	بله
۲۵	Comparing means of payment: what role for a central bank digital currency	فدرال رزرو (بانک مرکزی آمریکا)	بله	بله
۲۶	More than an intellectual game: exploring the monetary policy and financial stability implications of central bank digital currencies	بانک مرکزی اروپا	بله	بله
۲۷	Speech by Yves Mersch	بانک مرکزی اروپا	بله	بله
۲۸	استفاده از فناوری بلاکچین در بازار پول و سرمایه: گزارش سیاستی	پژوهشکده پولی و بانکی که خود را "بازوی تحقیقاتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" معرفی می کند.	بله	بله

همانطور که مشاهده نمودید، اکثر قریب به اتفاق ارجاعات استفاده شده، محصول نهادهایی هستند که هدفشان یا دلیل وجودیشان حفظ نظام پول دستوری است. چگونه انتظار داریم که چنین نهادهایی به مقابله با علت وجودی خود برخیزند. از هموطنان عزیزمان در بانک مرکزی انتظار داریم تعهد به مردم را سرلوحه امور قرار داده و از گام نهادن در مسیر نقض منافع مردم حذر کنند. مسلماً بدنه ی کارشناسی و مدیریتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیک بر مخاطراتی که در این سند تصویر شد آگاه است. سرگشتگی در وادی جزئیات فنی و ارائه ی جانبدارانه ی یک موضوع، هنگامی که اصل موضوع مشتبه است، نتیجه ی سازنده ای به دنبال نخواهد داشت. از ایشان تقاضا داریم با ایستادگی بر منافع مردم و جلوگیری از ایجاد زمینه ی سلب آزادی ملت، دین خود را به هموطنانشان ادا نمایند.

اظهارات خلاف واقع در سند ریال دیجیتال متواترند. به عنوان مثال در جایی از سند، القای شود که ریال دیجیتال از طریق ایجاد یک فناوری موازی پرداخت، تاب آوری نظام پرداخت کشور را افزایش می دهد. حال آنکه بر تمام فعالان کنونی نظام مالی کشور، مبرهن است که عملاً زیرساخت اصلی نظام پرداخت کشور در شرکت خدمات انفورماتیک متمرکز است و شرکت مذکور هم نقاط شکست مشخصی دارد که به لطف انحصار، خطرناک تر شده اند و به هر محصول ارائه شده از سویش نیز تسری خواهند یافت. این انحصار و تمرکز طلبی خود یک رفتار برآمده از تعارض منافع ناشی از سهامداری بانک مرکزی در شرکت ملی انفورماتیک است که در گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی به شماره مسلسل ۱۸۳۸۰ نیز مورد اشاره قرار گرفته است.

چنگ اندازی های تمندۀ ی سند ریال دیجیتال به مبحث اقتصاد دیجیتال مایه ی تأسف بوده و بیشتر به التماسهایی برای الصاق خود به موضوعی موهوم برای کسب مشروعیت شبیه است. از یک سو فعالان کنونی عرصه ی فناوری تأیید خواهند کرد که جدی ترین مانع بر راه پیشبرد محصولات ایشان، بانک مرکزی است و از سوی دیگر هر ذهن آگاهی بر این امر واقف است که دیدگاه مبتنی بر کنترل و جدایش که در ریال دیجیتال متبلور است، در تضاد با یکپارچگی و پیوستگی مورد نیاز با بازارهای جهانی برای پیشرفت شرکت های فناوری داخلی در رقابت با همتایان بین المللی به هدف بهبود کیفیت زندگی هموطنانمان قرار دارد. ریال دیجیتال همان مصیبتی که با خودروسازان داخلی بر ملت تحمیل شد را در جریان عصبی نظام اقتصادی باز تولید خواهد نمود که عواقبی به شدت سهمگین تر نسبت به فساد صنعت خودروسازی برای تک تک افراد جامعه به دنبال خواهد داشت.

بررسی سند ریال دیجیتال از جهت فنی، اشتباهات فاحشی را آشکار می سازد که برای تسهیل نکردن شکل گیری این موجود، از ذکر آن امتناع می کنیم. لیکن هشدار می دهیم که در صورت اجرای این سند، نقص های فنی و امنیتی فراوانی برای سواستفاده ی عناصر متخاصم وجود خواهد داشت که در ترکیب با نو بودن این فناوری برای ارگان های حاکمیتی و هموطنانمان، منجر به رویدادهای مهلکی خواهد شد. رخدادهایی مانند از دسترس خارج شدن سیستم، قراردادهای هوشمند متخاصم به منظور ایجاد دسترسی نامشروع به دارایی ها، نشت اطلاعات افراد در بازار سیاه اینترنت و دسترسی عناصر متخاصم به این اطلاعات به منظور پایش گزینشی افراد و هدف قراردادن ایشان، استفاده از رمزنگاری های خام دستانه یا استانداردهای هک شده یا مبتلا به درهای پشتی که باعث بی اعتباری کلید تراکنش ها خواهند شد، از نمونه هایی است که انتظار داریم در صورت اجرای این سند مشاهده شود. توجه نمایید که اصولاً تجمیع فهمی عمیق از رمزنگاری، سیستم های نامتمرکز در حوزه ی کلای پولی و ماهیت پول، در حال حاضر به پشتیبانی از هیچ پدیده ای جز بیتکوین منتهی نمی گردد. افتراق از این نتیجه گیری، مستلزم نقص در یکی از ارکان پیش گفته یا تعدد در ایجاد اخلال در نظام اقتصادی کشور است. مسلماً نواقصی که ذکر شد در دوره نخست و پاگیری این موجود نهان خواهند ماند و پس از جشن پیروزی عناصر طرفدار و نفوذ این موجود در ریشه های نظام اقتصادی کشور، همچون اسب تروا به کار بسته خواهند شد. شایسته است نهادهای مسئول در ایفای وظیفه ی میهنی خود با هوشیاری تمام چگونگی برآمدن این سند را بررسی نموده و از نفوذ عناصر مخرب در تار و پود تصمیم گیری کشور ممانعت نمایند. آنچه سعی شده به واسطه ی جریان فکری مولد ریال دیجیتال در قالب توهماتی مانند "تثبیت حاکمیت ریال" به نظام سیاسی کشور فروخته شود، در کنه خود یک حفره ی امنیتی مهلک در نظام اقتصادی بوده و باعث خنثی سازی فرصت مشارکت کشور در یک بافتار ارزش جهان روا می گردد. توجه نمایید که این فقره، موضوعی نیست که بتوانیم از آن به سلامت عبور کنیم. ریال دیجیتال یک محصول فناورانه نیست. بلکه ابزاری برآمده و در خدمت یک نحله ی فکری است. هشدار می دهیم که این نحله ی فکری، با استفاده از ناآگاهی مسئولین تصمیم گیر یا فساد ایشان، به دنبال تعمیق شکاف اقتصادی - اجتماعی - سیاسی موجود در جامعه به قصد فروپاشی است.

بررسی قانونی ریال دیجیتال

از دیدگاه قانونی، ایجاد ریال دیجیتال منجر به نقض صریح اصل بیست و پنجم قانون اساسی خواهد شد. این اصل چنین اشعار می دارد:

"بازرسی و نرساندن نامه ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هر گونه تجسس ممنوع است مگر بحکم قانون."

راه اندازی ریال دیجیتال زیرساختی در اختیار بانک مرکزی قرار خواهد داد که در آن قادر خواهد بود بدون نیاز به احکام قضایی، اقدام به پایش و تجسس در امور هر فرد ایرانی نماید. توجه نمایید که هنگامی که امکان تجسس در تراکنش های مالی استفاده کنندگان برای بانک مرکزی فراهم باشد، عیناً همین امکان برای تمام بانک هایی که نسخه ای از دفتر کل را در اختیار دارند نیز مهیا خواهد بود. همان امکان، در اختیار هر فرد یا نهادی که موفق به نفوذ در هریک از این سیستم ها گردد نیز فراهم است. عقل سلیم حکم می کند که به جای مقابله با مفسده، از ایجاد زمینه آن جلوگیری نماییم.

از سوی دیگر ریال دیجیتال به وضوح ناقض قاعده تسلیط است که بیان می دارد: «انّ الناس مسلطون علی اموالهم». با راه اندازی ریال دیجیتال، عملاً کلیه ساحات تسلط افراد بر پول خود، با اعطای اختیار ایجاد قیود دلخواه بر نحوه ی استفاده از پول به بانک مرکزی، ساقط خواهد شد. در واقع آنچه به نام ریال دیجیتال در اختیار افراد قرار خواهد گرفت، ماهیتی بیش از یک کوپن نخواهد داشت که دارنده مجبور به مبادله آن طبق شرایط تحمیلی بانک مرکزی خواهد بود. بانک مرکزی در سند ریال دیجیتال سعی نموده با القای این همانی اسکناس و ریال دیجیتال، این واقعیت را پنهان نماید. در حالی که ریال دیجیتال از لحاظ رعایت قاعده تسلیط، دقیقاً در مقابل اسکناس قرار دارد.

در چارچوب مشتبۀ ارائه شده از سوی بانک مرکزی در سند ریال دیجیتال، تناقضات جدی آشکار است. به عنوان مثال، طبق بند (ب) ماده (۴) قانون پولی و بانکی کشور، "بانک مرکزی ج.ا. ایران در قبال سرقت یا فقدان یا از بین رفتن اسکناس ها و سکه های فلزی در دست اشخاص هیچ گونه تعهد و مسئولیتی نخواهد داشت". حال با جمع اصل قانونی مذکور و جمله ی نخست بخش

(۸-۳) سند ریال دیجیتال و ماده (۱۴) مقررات انتشار رمزیال، به این نتیجه می‌رسیم که بانک مرکزی در صورت از دست رفتن ریال دیجیتال افراد که عملاً محمولی جز زیرساخت های بانک مرکزی برای نگه داری ندارد، هیچ تهمدی مقابل مالباختگان نخواهد داشت. این موقعیت مضحک، ناشی از بی‌ربطی ذاتی دو پدیده ی اسکناس و ریال دیجیتال است. اسکناس مشمول قاعده ید بوده و تحت تصرف، تسلط و اقتدار شخص دارنده قرار دارد. لیکن ریال دیجیتال حائز هیچ کدام از موارد برآورنده ی وقوع ید برای اشخاص استفاده کننده نیست. در واقع ریال دیجیتال در ید بانک مرکزی قرار دارد نه افراد. با این وصف مسلم است که کسی جز آنکه اسکناس را در اختیار دارد مسئول محافظت از آن نیست. دقیقاً عکس این موقعیت بر ریال دیجیتال روا است. مالک و صاحب ید بانک مرکزی خواهد بود ولی مسئول محافظت شما خواهید بود و بانک مرکزی در صورت فقدان دارائی شما نیز پاسخگو نخواهد بود. توجه نمایید که در اساس، ریال دیجیتال متعلق به شما نیست. مالک ریال دیجیتال، بانک مرکزی است. شما صرفاً به نمایندگی از حق مالکیت پیشینی ای که به این موجود منتقل نموده اید، خواهید توانست درخواست استفاده را جهت بررسی، قبول یا رد به بانک مرکزی ارائه نمایید.

منکر نیاز به دخالت دولت در رخدادهای شکست بازار یا تأمین به اصطلاح "کالاهای عمومی" نیستیم، لیکن به هیچ وجه توانایی نقش آفرینی دولت به نفع مردم را مستلزم سیطره ی بی‌چون و چرای دولت بر تمام ابعاد زیست فردی و جمعی ملت نمی‌دانیم. اجرای ریال دیجیتال، به حذف رکن جمهوریت از نظام سیاسی کشور خواهد انجامید. ریال دیجیتال قدرت مطلق در تجسس در امور شخصی شهروندان، اعمال سلیقه و نظر در امورات و احوالات ایشان و سلب حقوقشان در اختیار حاکمیت قرار خواهد داد که تاکنون بی‌سابقه بوده است و اصولاً برطرف کننده ی هرگونه نیاز حاکمیت به تعامل با شهروندان و زمینه ساز ظهور قدرتی طاغی و مسلط در مقابل مردم خواهد شد. بر پاسدارندگان حقوق اساسی جمهور فرض است که با هرچه دارند در مقابل چنین رخداد نحسی ایستادگی نمایند.

با ریال دیجیتال چه آینده ای در انتظار است

اگر ریال دیجیتال در کشورمان ایجاد و تثبیت شود، تمرکز پولی به بیشترین حد ممکن خواهد رسید و آزادی های فردی نخست در اعمال حق مالکیت فردی بر پول و سپس سایر عرصه های بروز حق مالکیت به صورت کامل از دست خواهد رفت. توجه فرمایید که با طراحی ارائه شده در سند ریال دیجیتال، زمان، مکان، مقدار و مقصد هر تراکنش می‌بایست مورد تأیید بانک مرکزی قرار گیرد. حتی فراتر از این. اصولاً تراکنشی که در قیود بانک مرکزی از هر جهت ننگند، امکان ایجاد نخواهد داشت. بانک مرکزی خواهد توانست با اعمال محدودیت در این شبکه ی متمرکز، تعاملات مالی را با دقت مدیریت نماید. از سوی دیگر بانک مرکزی تبدیل به دانای کل در خصوص تمام تراکنش های شخصی مالی تمام افراد جامعه خواهد شد. این مجموعه اطلاعات، به همراه بهره گیری از فناوری هوش مصنوعی، این توانایی را به بانک مرکزی خواهد داد که نسبت به گروه بندی افراد جامعه اقدام نماید. همچنین بانک مرکزی با مرتبط نمودن هویت و اطلاعات تراکنش ها خواهد توانست نسبت به پیش بینی رفتار های هر فرد و همچنین شناسایی گروه های وابستگان، دوستان و خانواده اقدام نماید. در نتیجه بانک مرکزی عملاً به یک نهاد اطلاعاتی و امنیتی آگاه و مسلط بر تک تک افراد جامعه بدل خواهد شد و قدرتی فراتر از تصور خواهد یافت. تصویری که از توانایی مهلک برخاسته از ترکیب هوش مصنوعی و اطلاعات مالی افراد، حتی نیاز به امکانات پیچیده یا سرمایه گذاری کلان هم نخواهد داشت و هر شخصی قادر خواهد بود با اندک مطالعه در باب ابزارهای هوش مصنوعی، اقدام به استخراج این معانی نماید.

واضح است که اصولاً بانک مرکزی از ارائه ی این تصویر حذر نموده و از سوی اعوان و پیمانکاران خود سعی در کوچک نمایی دامنه اثر ریال دیجیتال دارد. لیکن موضوع مهم در تحلیل موقعیت، نمایش حالات حدی ای است که قابلیت رخداد دارند. اینکه بخواهیم نحوه ی استفاده از قدرت نامحدود را به خیرخواهی یک نهاد واگذار کنیم، نتیجه ای جز خسران در بر نخواهد داشت. به این نکته توجه نمایید که در صورت راه اندازی ریال دیجیتال، فقط و فقط یک نهاد خودمختار در زمینه ی پول وجود خواهد داشت و تمام واسطه ها حذف خواهند شد. شما خود یکی از همان واسطه های حذف شده خواهید بود. اراده ی شما بر پول تان فقط زمانی جاری خواهد شد که در محدوده ی تعیین شده توسط بانک مرکزی باشد. پیوستن به این نظام، دیگر یک امر انتخابی نخواهد بود. شما یا تن به عضویت در این نظام متمرکز و جبار می‌دهید و امکان استفاده از پول جاری کشور برایتان ایجاد می‌گردد، یا از چرخه ی پولی کشور به صورت کامل حذف می‌شوید. کافی است برای نمونه ای کوچک، زمانی را به یاد آورید که برای یک روز یا حتی یک ساعت خدمات اینترنت بانک یا کارت بانکی تان از دسترس خارج شده بوده است. همان حالت می‌تواند تبدیل به وضعی دائمی برای هر کسی که بانک مرکزی صلاح داند گردد.

در حالت حدی، وقوع چنین رخدادهایی مورد انتظار و محتمل خواهد بود:

- ۱- به تدریج تمام انواع دیگر ریال مانند اسکناس کاغذی و حساب های افراد در بانک های تجاری کم رنگ یا حذف می‌شوند.
- ۲- هیچ تراکنشی بدون تایید مستقیم بانک مرکزی صورت نمی‌گیرد.

- ۳- بانک مرکزی به صورت غیر قابل خدشه و یکپارچه به تمام مبادی و مقاصد تراکنش ها آگاه خواهد بود.
- ۴- بانک مرکزی می تواند با تحلیل تراکنش ها از روابط شخصی شما و الگوهای رفتاریتان آگاه شود و به سادگی با استفاده از هوش مصنوعی نسبت به شناسایی و طبقه بندی افراد اقدام کند و ایشان را برای خارج نمودن از چرخه ی ارتباطات مالی هدفگیری نماید.
- ۵- بانک مرکزی به راحتی می تواند شما را از انجام تراکنش در زمانی که نمی خواهد منع کند.
- ۶- بانک مرکزی به راحتی می تواند شما را از خرید چیزی که نمی خواهد منع کند.
- ۷- بانک مرکزی به راحتی می تواند شما را از دریافت خدمتی که نمی خواهد منع کند.
- ۸- بانک مرکزی به راحتی می تواند شما را از خرید هنگامی در مکان خاصی هستید منع کند.
- ۹- بانک مرکزی می تواند تعامل مالی شما را با یک شخص به خصوص قطع کند.
- ۱۰- بانک مرکزی یا سایر نهادها می توانند اگر رفتار نامطلوبی (به زعم ایشان) از شما سرزد، مانند شرکت نکردن در انتخابات، یا افتادن روسری، بلافاصله مانع تراکنش های شما شده یا به صورت خودکار از دارایی شما برداشت کنند.
- ۱۱- بانک مرکزی می تواند شخص شما، خانواده شما و حتی دوستانتان و تمام کسانی که طرف معامله با شما هستند را بلافاصله به هر دلیلی که صلاح بداند تحریم کند.
- ۱۲- بانک مرکزی می تواند گروهی را بر مبنای الگوهای تراکنش های مالی جدا کرده و هرگونه تعامل مالی با ایشان را منع کند.
- ۱۳- بانک مرکزی می تواند از دارایی شما در قالب سود منفی، برداشت کند.
- ۱۴- بانک مرکزی می تواند حکم کند که شما فقط تا حد مشخصی می توانید پس انداز کنید.
- ۱۵- بانک مرکزی می تواند از طرف شما خرید کند.
- ۱۶- بانک مرکزی می تواند حق حیات در کشورتان را به ازای هر زاویه ای که به حق یا به ناحق با حاکمیت پیدا کنید، از شما سلب کند.
- ۱۷- در نهایت، ریال تبدیل به یک سلاح می شود که به سوی تک تک ما نشانه گرفته شده است.

این حالت حدی که تصویر شد، همان مقصدی است که دولت جمهوری خلق چین تا حد زیادی به آن دست یافته است. گمان نمی کنیم که چنین سطحی از کنترل و پایش مستمر شهروندان و دخالت در احوالات شخصی ایشان، جایی در فرهنگ کشورمان داشته باشد و هموطنانمان به چنین سقوطی تن دهند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می بایست در نظر گیرد که در چه بستر فرهنگی زیست می کند و ولی نعمت اصلی اش چه کسانی هستند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می بایست در خصوص پایه های فکری اتخاذ چنین رویکردی به ملت پاسخ دهد. چنین تمرکز و قدرت مطلق بر اموال مردم از چه نحله ی فکری و مکتبی نشأت گرفته است؟ چه منفعتی را برای کشور تضمین می کند؟ به چه صورت ایران را در میان سایر کشورها سرآمد می کند؟ چگونه این کشور را به محل قرار تبدیل نموده و آغوشی باز برای ماندن و بازگشت هموطنانمان برای ساختن آینده ای بهتر در اختیار قرار می دهد؟

به خواننده ی آگاه یادآور می شویم که به گواه تاریخ، فجایع بزرگ و جبران ناپذیر، شروعی محقر داشته اند. بر ما است که از کوچک انگاری این موضوع و واگذاری آن به سایرین بپرهیزیم و تمام تلاش و دقت خود را به پایش تحولات این موضوع و جلوگیری از تحقق آن معطوف داریم. این مسیری نیست که اگر در آن گام نهاده شود، برگشت پذیر باشد. دیری نخواهد پایید تا تک تک ما از عواقب این موجود نحس متأثر شویم. مهم نیست که در کجای ساختار اجتماعی - اقتصادی - سیاسی کشورمان قرار دارید. تأثیر منفی ریال دیجیتال بانک مرکزی بر شما حتمی است. موضوع، تنها زمان این تأثیر است. برای صلاح جامعه ی خود از کرانه نشینی حذر کنید و اجازه ی برافروختن چنین آتشی را در خرمن هموطنانتان ندهید.

نتیجه گیری و پیشنهاد

پول سالم یک پدیده ی خودظهور، خوداثبات و خوداتکا است. ورود مفهوم لزوم منشا مشروعیت برخاسته از حکم و دستور به چنین پدیده ای، همسان نیاز به اعتماد به نهادی بیرونی، برای تجری قوانین فیزیک است. واگذاری سلامت پول به دولت همانقدر دور از ذهن است که اتکا و اعتماد به ایشان برای حفظ ثبات شتاب گرانش زمین یا نیمه عمر طلا. بیتکوین پول سالمی است که به واسطه ی اصول ریاضی و رمزنگاری، در همان قوانین بنیادی فیزیک که پشتیبان طلا هستند ریشه دارد و نه هیچ چیز دیگری.

از نظام سیاسی حاکم بر کشورمان انتظار داریم به جای تخصیص منابع محدود ملی به ماجراجویی هایی مانند ریال دیجیتال که باعث فشار مضاعف بر اقشار جامعه خواهد شد، توجه خود را به بلیه ی تورم جلب کند که آتش بر تمام داشته های مردم زده است و مدت هاست که آرامش و شادی را از هموطنانمان ربوده است. این یک گره تاریخی برای انتخاب بین دو مسیر است.

مسیر نخست، مسیر تثبیت پول ناسالم، تحدید و تهدید آزادی های فردی و تسریع زوال و انحطاط جامعه است که با پیگیری ریال دیجیتال انتخاب می شود.

مسیر دوم، مسیر اصلاح بنیادی امور با تحمل دشواری و حفظ شرافت و آزادی های جمعی و فردی است که با تسهیل گذار جامعه به بیتکونین به مثابه تنها پول سالم عصر محقق خواهد شد.

توجه نمایید که پنجره ی این انتخاب تا ابد گشوده نیست. حاکمانی که مسیر نخست را برگزینند، هیچ گاه نخواهند توانست از حرکت ملت در مسیر دوم جلوگیری نمایند. در نهایت آنچه نصیبشان خواهد شد، شکافی پر نشدنی بین ایشان و مردم خواهد بود. پذیرش پول سالم از سوی مردم امری محتوم است. نظام سیاسی کشور را به گزینش مسیر دوم دعوت می کنیم.

از افراد موثر در حکمرانی اقتصادی انتظار داریم با دقت عمل بیشتری به این موضوع بپردازند. انتساب تمثیلاتی چون خوک یا گوسفند دریده شده به بیتکونین نشان از ناآگاهی ایشان نسبت به زمینه ای که در آن مسئولیت پذیرفته اند دارد. ایشان را به فروتنی و مطالعه دعوت می کنیم. فهوای شنیع، خودبرتربینانه و قییم مآبانه ی آشکار در کلام دست اندکاران این موضوع، زنگ خطری برای ناظران هوشیار است. گویی به طور تام، عنصر و علت اصلی وجودشان در جایگاه مسئولیت را فراموش کرده اند و در مقابل مردم به سودای سلطه و گردن کشی فرو غلتیده اند. اگر خویش را بازنیابند، حبس در حلقه ای بسته، خودستایی درون گروهی و فامیلی و احتساب نظام اقتصادی کشور به مثابه غنیمت و میدان مشق اندیشه های مشوش، خام دستانه، غیر علمی و فارغ از درد مردم، مهر خیانت به آحاد ملت را تا همیشه بر پیشانی ایشان خواهد نگاشت.

از هموطنان عزیزمان درخواست داریم نسبت به موضوع ریال دیجیتال حساس باشند. ورود در این مسیر، هزینه ی غیر قابل جبرانی بر تک تک ما و نسل های آینده تحمیل خواهد کرد که حتی ممکن است تا چندپارگی کشور عزیزمان پیش رود. ریال دیجیتال، آزادی، انسجام و هم سرنوشتی جامعه ایران را هدف گرفته است. سفاکان نادان، حقیر و بی شرافتی بر طبل اوهام مشوش ریال دیجیتال می کوبند که حاصلی جز جدایی از فرزندانمان به بار نخواهند آورد. وظیفه ی یکان ما به عنوان صاحبان نهایی این مرز و بوم، ایستادگی در برابر دشمنان داخلی و خارجی ست تا کشور را به وضعی بهتر از آنچه دریافت کرده ایم به فرزندانمان بسپاریم. سهمگین ترین حمله ور بر تار و پود اجتماعی کشورمان تورم است. این دشمنی است که می بایست به مقابله با آن برخیزیم تا از تاراج منابع و منافع ملی جلوگیری کرده و در پیشگاه تاریخ سرلند شویم. ریشه ی تورم نه در سوگیری سیاسی دولت ها، نه در وضعیت بین المللی کشور، نه در گرایشات اعتقادی و نه در نوع نظام سیاسی قرار دارد. ریشه ی تورم، فساد بنیادی پول دستوری است. و همین تورم، خود علت اصلی بلایای دیگری است که به آن دچار شده ایم. اینک تنها سلاحی که برای مقابله با تورم پول فاسد در اختیار داریم بیتکونین است.

بر رأس نظام سیاسی کشور فرض می دانیم که شخصا از متخصصین بی طرف و دستچپین نشده راهنمایی جویند. خود را محدود به حلقه ای بسته از مشاورین خاص نکنند و زحمت آشنایی با بیتکونین را بر خود هموار سازند.

هرچند پیمایش مسیری که پیشنهاد می کنیم دشوار است، اطمینان داریم که در میان مدت شاهد ثمرات آن خواهیم بود. پیوستن به یک بافتار ارزش بین المللی و استفاده از یک پول سالم، باعث اتصال مجدد کشور به جریان روان تر و آزادتر و رهایی تدریجی از وضع کنونی خواهد شد. پذیرش یک پول سالم، باعث ایجاد همگرایی عملی بین خواست ملت و نتایج عملکردی دولت خواهد شد، تصمیمات حاکمیت را در عرصه های مختلف واقع بینانه تر خواهد کرد، سطح و کیفیت حکمرانی را با تحمیل قیود و چارچوب های منطقی بر تصمیم گیری و هزینه ساز نمودن تصمیمات اشتباه و خیال اندیشانه، ارتقا خواهد داد و به پاکسازی نظام سیاسی و حکمرانی کشور از نخاله گان بی مایه، انگل مآب و فاسد کمک خواهد کرد.

به اینکه با چنین گذاری، بخشی از قدرت نظام سیاسی، ناشی از توانایی انحصاری دستکاری در بافتار ارزش، از دست می رود، آگاهیم. لیکن حکام سیاسی کشورمان را دعوت می کنیم که با بلند نظری و ژرف اندیشی، این خلل در قدرت را بازپس دهی امانتی بدانند که به ناحق از ملت ها ربوده شده است. چرا که حق ایجاد فساد در پول از سوی حاکمیت، اصولا یک ابرانگاره ی مشتبه و بی پایه است و ریشه در منظومه ی فکری سرکوب ملت ها دارد. این دعوت با گذشت زمان به شرط ناگزیر بقا تبدیل خواهد شد و نخستین نظامی که پیش از تحمیل زمان به این جمع بندی دست یابد، به موقعیتی بی نظیر از حیث دستیابی به فهم، امکانات و ترتیبات لازم برای زیست در مقتضیات جهان روایی یک پول سالم نائل خواهد آمد. می بایست به جای اصرار بر موضعی اشتباه و تفکر آرزومندانه، با تحلیل دقیق بنیان های ابزارهای موجود و سخت گیری بر خود، انتخابی آگاهانه انجام دهیم تا شاید موفق گردیم از انحطاط توری رهایی یافته و در تحویل آینده ای روشن تر نقش آفرینی کنیم. توجه نمایید که این گذار محتوم است و نظامات سیاسی مخیر بین همراهی با آن یا تقابلی بی نتیجه و محکوم به شکست هستند.

سوگیری صحیح کشور نسبت به بیتکونین، رویدادی به مراتب موثرتر و مهم تر از کشف و ملی شدن نفت خواهد بود. انتخاب کنیم که در سمت درست تاریخ بایستیم.